

JAKOV KOPILOVIĆ

DALEKO
OD ZAVIČAJA

PJESME

zkh.org.rs

JAKOV KOPILOVIĆ

DALEKO
OD ZAVIČAJA

PJESME

zkh.org.rs

INSTITUT „IVAN ANTUNOVIĆ“

Br. 1

S U B O T I C A

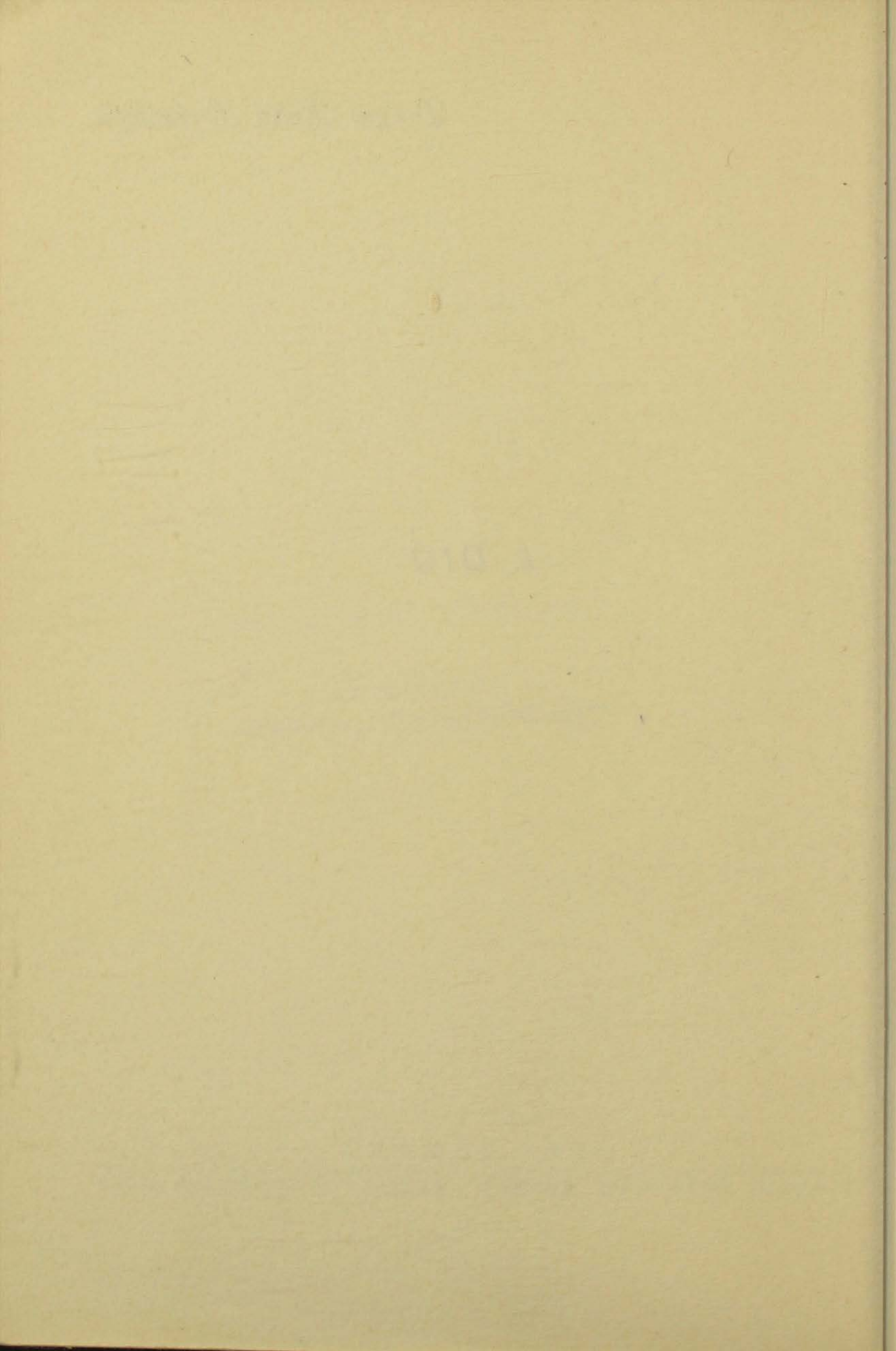
KNJIŽNICA „IVAN KUJUNDŽIĆ“

Z A G R E B 1 9 4 4.

TISAK GRADJANSKE TISKARE - ZAGREB, MARTIĆEVA ULICA 17

Dragoj Kristi Krizantemi

I. DIO

TUGA ZA IZGUBLJENOM ZEMLJOM

zkv.h.org.rs

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ZBOGOM, DRAGA ZEMLJO . . .

Zbogom, draga zemljo, o kolievko moja,
zbogom, kućo stara, sretni, mili kute!
Zbogom, puste staze, zlatom obasute
Subotico, zbogom, sladka majko moja!

Ja polazim. »Kamo?« pitaju me ljudi.
»Zar ti nije žao liepe bačke grude?
Zar će druga zemlja da ti bolja bude?«
Šutim. Al se moje razdirale grudi.

Bačko zlatno klasje odhrani me mlada
ko veselo ptiće, što njivama pjeva,
bunjevačko nebo, što munjama sieva,
naviklo je sina, da se uvijek nada.

Oprosti mi, zemljo, što sad moram poći,
oprosti mi, majko, gorke suze svoje.
Ali vjeruj, dok je žive duše moje,
s viencem bielih ruža slavno ću ti doći.

Zbogom, draga zemljo, o kolievko moja,
zbogom, kućo stara, sretni, mili kute!
Zbogom, puste staze, zlatom obasute,
Subotico, zbogom, sladka majko moja!

NA RAZSTANKU

Vlak se polako kreće. Ljudi se sklanjaju s perona.
U meni se stisnulo srdce, i misao svaka mi stala;
uzdasi ranjenih grudi jeknuli su ko sila zvona,
majka me zagrlila čvrsto i gorko je zaplakala.

I ja se odtrgoh tada iz svetih majčinih ruku
nesvjestno, možda u hitnji da ih se nisam tako,
vlak je odmico sve brže u jednom magičnom luku,
kad joj je posljednja kretnja nestala u smrtnom muku.

Još samo tornjeve vidim. Varoš je ostala za nama
ovita zelenim sagom i zlatnim đerdanom žita.
Sitne kućice biele naliče na stada sita,

što su u divnom redu poliegala pa mirno leže.
Suze mi polako teku. Još žalostnu vidim majku,
A drage poznate ravni ko plave vizije bježe.

DRAGA MOJA ZEMLJO

Draga moja zemljo, zavičaju mio,
nikad nisam znao, šta si za me bio,
dok te nisam skoro sasvim izgubio.

Kućo naša stara, sretni mili kute,
kolievko, u kojoj zibala me majka,
sretne stare staze zlatom obasute,
kud je davno prošla mladost kao bajka.

Igre sitnih ruku u suncu i cvieću,
osmjesi u zori, kad pjevaju ševe,
žito kad dozrieva, leptiri, što slieću
iz sunca na cvieće, kao da se gnjeve.

Mirisi jesenski; zrije ... grožđe puca,
pjesma mladih žena, vino žarkih usta!
Uh, tambure stare, kolo, srdce kuca,
noga cupka, uju! ... nado moja pusta.

Draga moja zemljo, zavičaju mio,
nikad ne bih znao, šta si za me bio,
da te nisam skoro sasvim izgubio.

ZAR BIH IKADA MOGAO ZABORAVITI?

Zar bih ikada mogao zaboraviti bačke ravni,
gdje svaki cvietak sjeća me mladosti,
gdje svaka kuća sjeća me radosti,
gdje svaka žena sjeća me majke,
koja stari osamljena u suzama
ko jesenji suton
u bajskom groblju,
što tamni
nad kriptama?

Zar bih ikada mogao izbrisati iz srdca
bolove za voljenim, izgubljenim krajem,
za dragim zlatnim zavičajem,
za milom zemljom, što mi život dala,
što mi prvu sreću obećala
u mirisima krasnih ruža
i na krilima
ideala?

Ne!

Moja će duša živjet uvijek mirna
nad zlatnim klasovima, kad pjevaju,
u zlatnim munjama, kad sievaju,
u pjesmama mladih Bunjevaka,
u srcima dičnih divojaka,
u suzama naše majke svake,
što još nije sina pregorila.
I sad svaka, kad sretne tuđinca,
zatvori se u sobu pa jeca:
»Zbog vas su nas, Bog vas ne vidio,
zbog vas su nas
ostavila
djeca.«

BAČKO . . .

Svaki tvoj jablan šumi
tiho . . . tiho . . .
I sitnim jesenjim lišćem zasipa tajnu
naših minulih dana
i dragih uspomena.

Danas je drveće ovo sumorno.
Ja ne znam zašto.
Njegova tuga napaja moje zjene,
i zjenice moje suze.

Jesen . . . vene lišće . . .
širi se miris cvieća.
Na rubu sluha klizi fijuk vjetra
i tužno drveće nija.

Zbogom, uspomene! . . . Sladak je zagrljaj vaš
u nepomućenoj ljubavi snova.
Možda i niste uvijek bile tako liepe
i tako drage
i tako mile.

Svaki tvoj jablan šumi
tiho . . . tiho . . .
I sitno zeleno lišće vene, vene.
I mladost
daleko nestaje iza stabala tvojih.

SJEĆANJE NA ZAVIČAJ . . .

Sjedim dugo, mučno
i čekam . . .
Ah, koga čekam? . . .
Na sve strane

pokisle listnate grane
suze.
Niemo vrieme
razbija ure,
pa ih sve više.
Mutno je nebo, mokra je zemlja
od česte kiše.

Sad svaki listak naliči na oko,
oko puno suza.
A svaka grana
izgleda ko muza,
kad je uplakana.

Sjedim dugo, mučno sjedim
sam,
i tužan mislim na rodni kraj.
A ta sveta zemlja
sad je tuđa zemlja.
Ah! Nije moja,
vaj! . . .

DRUGOVIMA DALEKO OD RODNOGA KRAJA

Jesen je. I lišće žuti. Cvieće je sagnulo glave.
Ždralovi kruže nad nama i sjetnim glasom nas zovu.
Kreću daleko, daleko bez strepnje u neizvjestnost novu.
Tugaljivi zov daljina u visine mami nas plave.

I doći će dan povratka... Jedne jesenske sutoni
vi ćete otići polako, da zaboravite minule dane.
I nekad samo da prebirete uspomene uzplamsane
sjedeći pod zreloom trešnjom, dok pozdravljenje zvoni...
zvoni.

Vi ćete otići, kao laste što odlaze od ovih strana,
kad nastane jesen. I selice odlaze od tužnih krizantema.
Na krilima proljeća su došle u suncu svibanjskih dana.
Kad odu, nebo će tužit, i polja će ostati niema.

Jesen me sjeća na sanja u sjetnoj zjenici skrita.
Ko slavuj u kavezu zlatnom slušajući zov daljina
ćutit ću miris ravnica, miris njiva i žita.
Bez snage... na pola puta njena će nestati sina.

Vi ste još mladi i jaki, pod teretom noga vam ne zasta.
Tamo čeka vas otac i majka. I draga Bunjevka vas čeka.
A ja se vratiti ne ću, ko mnoge od proljetnih lasta
što nisu vratile se suncu. Za njih je umuko zov izdaleka.

Ko presađena biljka ja ću ostati ovdje u sjeni ideala,
jer i nova zemlja, gdje mladi jablan ukorjeni žile,
postane mu draga ko i ona, koja mu život dala.
A u duhu samotne duše ravnice snivat ću mile.

VITRENJAČA

Sjećam se, uvrh Gata
bio je stari mlin.
Imo je krila od drača
i jedan ogromni klin.
Naši su ljudi ga zvali
»Gaćanska vitrenjača«.

Već dugo godina niko nije zašao tamo,
samo smo mi ko djeca tajno se okolo vukli,
i ne daj, Bože, stariji da su doznali za to,
sigurno sve bi redom nemilice nas tukli.

Jer kažu, u tom mlinu prokleti mlinar živi ...
Ko sjena noću se diže uoči Dušnoga dana
i pokreće strašna krila. Već ljudi mnogi su čuli,
kako su škripale grede i pjesma se orila znana.

II.

Davno, davno je bilo. Djeda je unuku pričo,
kako je jednoga dana mlinaru umrla žena.
Na velikom žrvnju su našli truplo joj izmučeno.
Oh, jadna, liepa žena bila je probodena.

I tad su mlinara mladog zatvorili. I mnogo dana
nije vidio sunca. A sudci nisu znali pravoga krivca naći.
Vitrenjača čekala je prazna kroz duge godine puste,
a nitko od drugih ljudi nije joj smio zaći.

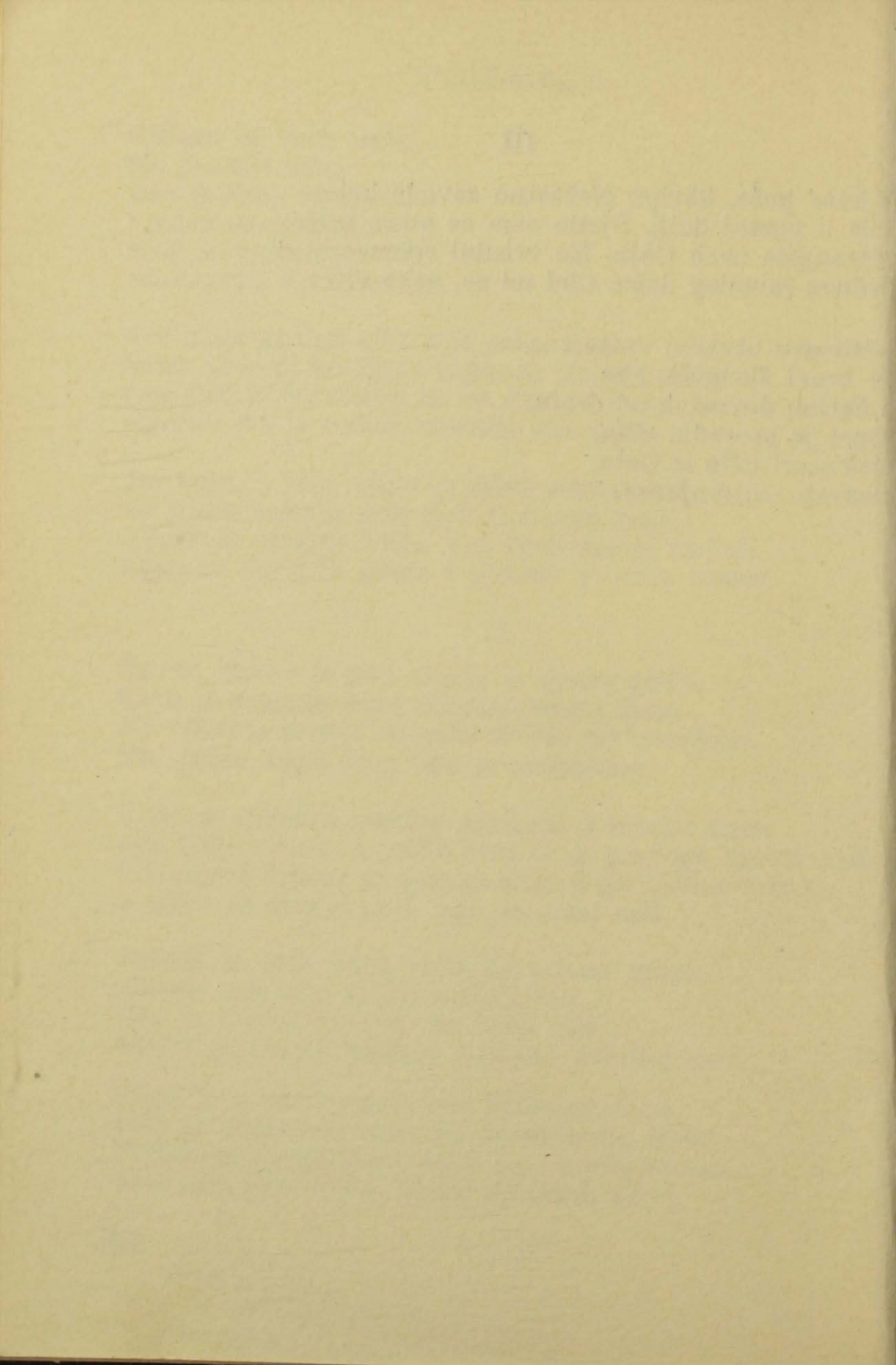
Jednog se ipak dana povratio mlinar znani,
nikome nije htio ni jedne rieči reći.
Ušo je u crnu kuću i više izišo nije;
možda je sanjao biednik o davno minuloj sreći.

Samo je u mirnoj noći uoči Dušnoga dana
čulo se mljevenje tupo, ko da se melju životi.
Pričali su mnogi ljudi, kako je sve bilo tamno
okolo staroga mlina: biesni su režali skoti.

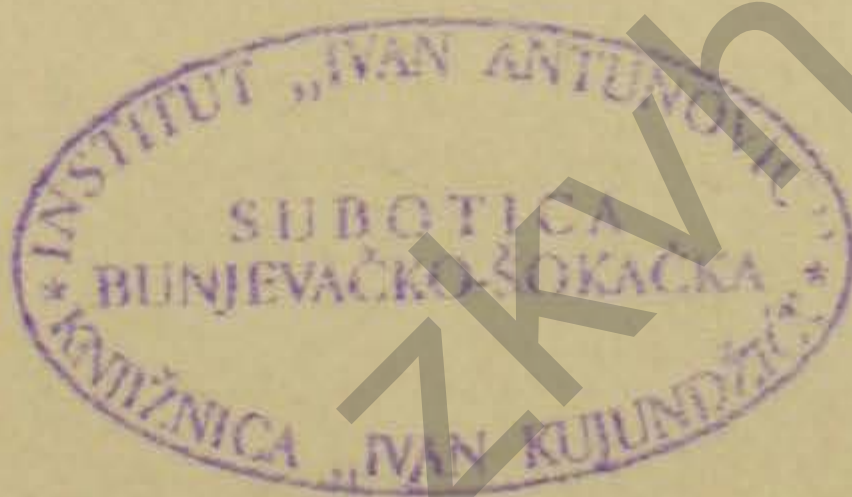
III.

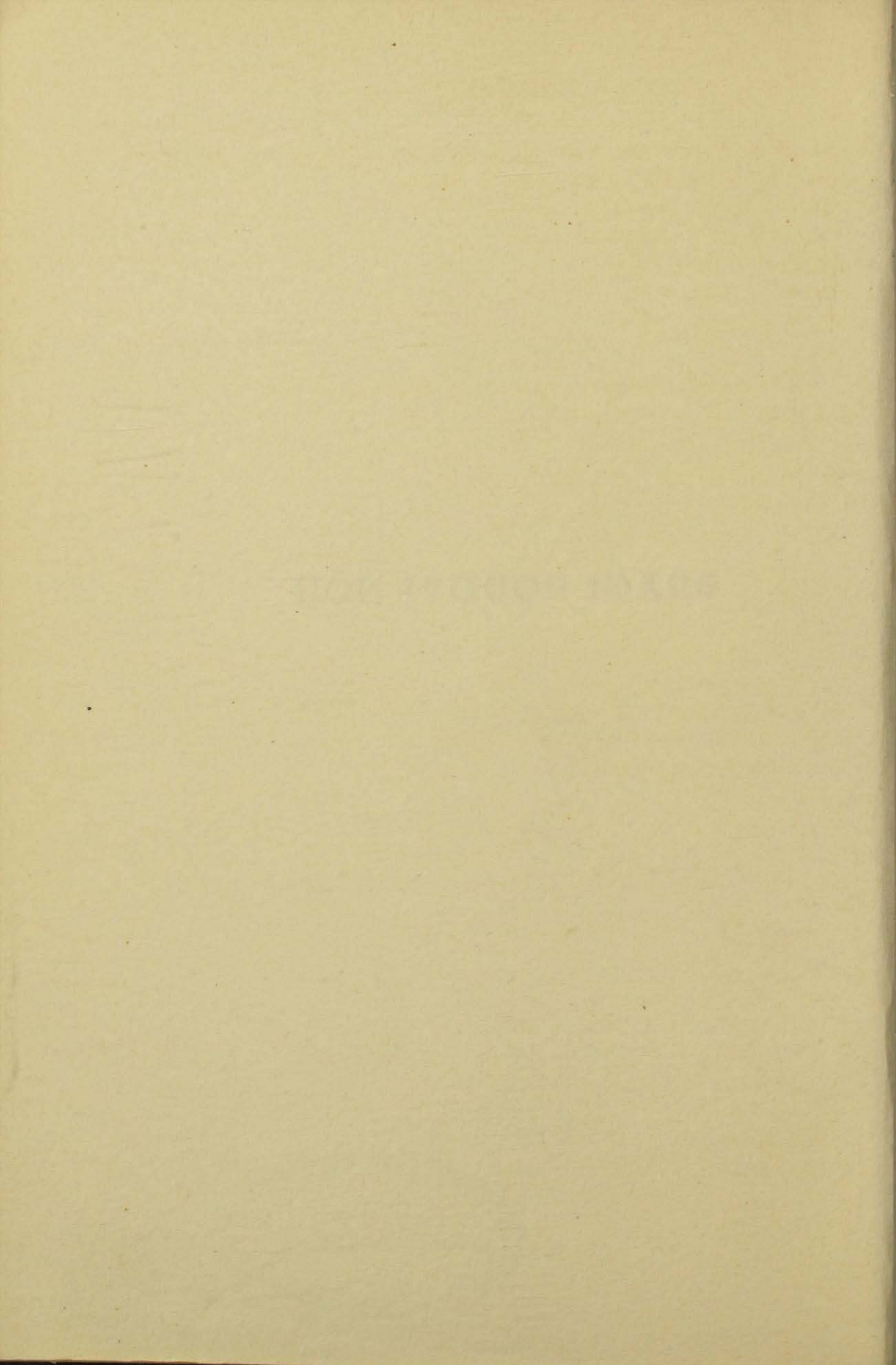
Vjetar puše. Škripi. Nečastno zavode kolo
vile u pustoj dolji. Sjetio sam se stare priče,
vitrenjače uvrh Gata. Ko vriedni spomen stoji
jednog minulog doba. Čini mi se, neko više:

»Mlinaru otvaraj vrata.«
U bravi škripuće klin,
i škrinu dovratak od drača.
Opet je proradio mlin,
naš stari mlin iz Gata,
nazvan »vitrenjača«.

DRAGI RODOVI MOJI

MAJKO !

Ti se iz sna preneš, kad golo granje o prozore lupne,
i kad vjetar dirne naše tarabe stare,
ili kad negdje dalekom ulicom
odjekne ružna pjesma
iz razdrlianih grudi,
pjesma novoga vina,
pjesma pijanih ljudi.

Ti se probudiš, majčice, kada se mjesec javi
kroz guste grane šljiva
i prodre kroz čista okna, lice ti obasi je,
pa ti rumen pije
i kosu srebri
briga.

Majčice,
noćas se nemoj plašiti
ni vjetra, ni škripe taraba;
ničega nek te nije stra'.
Noćas, kad bude sve tako mirno, sve tiho,
i blagi vjetar donese ti miris svele trave,
ti se probudi, majčice,
noćas ću doći
ja.

TAMBURICA KAD ZAPLAČE . . .

Tamburica kad zaplače usred noći, mirne noći,
bunjevačko srdce puca sve od bola i od tuge;
tiho škrinu pendžer mali, cura čeka, da će doći
mili dragi izdaleka u jesenske noći duge.

Tamburica kad zaplače u osvit na materice,
bunjevačko srdce puca, stara majka sina čeka
i otvara širom vrata. Tužno cvile tanke žice:
Čekaj, majko, sina svoga, vratit će se izdaleka.

Čekala je majka sina, zaručnica zaručnika,
dok se nisu umorile dvie žene nesretnice.
Sin se nije povratio, curi nije došo dika,
sad zatvara majka vrata, cura svoje pendžerice.

Tamburica kad zaplače, plače svaka duša mlada.
Svi bi kola momačkoga i bećarca, krvi jače.
Popucaše tanke žice od žalosti i od jada . . .
Nema pjesme, nema kola. Muk . . . i srdce samo plače.

PISMO NIJE STIGLO . . .

Koliko sam puta uzimao pero, kući da Vam pišem! . . .

A u tome času nešto teško pane mi na srdce i grudi.

Tek izpustim pero, ćutim, jedva dišem . . .

i snuždeni pogled suznog oka bludi.

Pa šta Vam vriedi rieč moja na papiru?

Šta je za Vas pozdrav, rukoljub i suze?

Šta su utjehe daleke, kad ne živite u miru,

i kad hladna sudba sina od Vas uze?

Ah, recite sada, imadem li pravo,

kada svoje boli ne otkrivam Vama?

Ja znadem, da otac sina voli zdravo,

i još više znadem, da smo samo ljudi

gonjeni vječno novim obalama.

Koliko sam puta uzimao pero, da Vam pišem pismo! . . .

Koliko puta! . . . Dovořeno pismo osta na mom stolu.

Otće, majko, brate, vjerujte, da se zaboravili nismo,

samo Vaš sin ne zna nać utjehe

bolu.

PITALA ME MAJKA . . .

Pitala me majka:

»Što Te boli, rano?«

»Mene srdce boli,
moja mila nano.«

»To je, sine, trenut,
što mladost za'iti,
još će mnogo, mnogo
zla i dobra biti.«

»Utri suze, sine,
pogledaj u mene,
zaboravi srdce,
što u grudi vene.«

OTAC

U hladno jesenje doba, kad dođe umoran s rada,
prilegne na mali krevet, u bolne utone sanje,
il' priča zabavljenoj majci nešto iz vinograda,
dok napolju vjetar duva, povija uvelo granje.

I sad ga još vidim dobro, na lievu se nalego ruku,
sutonski zamišljen leži, sumorne misli mu lete.
Koluti gustoga dima u tavanicu dižu se puku,
zamišljen gleda na djecu i puši — cigarete.

Ništa ne govori, — šuti. Zacielo ga nešto mori;
a to je skrivena tuga, što stare živote ruši.
U crtama košćatog lica život mu istinu zbori,
sa živih otčinskih rana uzvrela krv se puši.

U sjetnom mu pogledu vidim, koliko nas istinski ljubi,
i pitanje vječno i strašno: hoćemo l' postati ljudi
.....dostojni sami sebe?
Hoćemo l'sretno moći probit' se kroz život grubi? ...
U hladnoj bojazni za nas otčinsko srdce mu zebe.

On zna, da je život pun nade i razočaranja.
Neves'o vidi nas unapried, gdje vodom prelazimo žedni.
Filozofski povučen u se strepi od svog saznanja,
da će nas vidjeti u mjestu, gdje tapkamo biedni.

I tako, dok dugo misli, san mu prevari zjene.
Crna nesretna miso poput oblaka tavní'
odlazi s njegova lica. Nestaje ... Oči zaklapa snene.
Tišina ... Samo se čuje vjetar, duva kroz puste ravni.

U OTČEVU DOMU

Tako je liep život u malom otčinskom kutu, gdje nema ničega mnogo, a ipak je svega dosta; i s večeri, kad vidim otca — još glavu mu obasutu siedim vlasima . . . Ah srebra, što svetom riznicom posta.

Ko skupi dragulj ja gledam te vlasi, te oči, to lice . . . I čini mi se, da su mi tako mile, i da ih ne ću moći ostavit samo za trenut. Ah! A one će ko prve ljubičice sasvim opasti. I ne će ih biti . . . i s njima će život proći.

»Miran, sasvim miran život« — govorio je često nama — »više vriedi, djeco, od zlata, od srebra i od svile . . .« Ne znam, zašto sam sjetan. Zima je. Sniegom je zavijena
slama.

U avliji otac radi . . . Još čujem mu cilik pile.

SITNI STIHOVI

I.

B r a t

Kad se bratac iz Hrvatske vrati
sunce će nam zoru da pozlati.
Mile zvijezde krasit će nam noći,
brate mili, kada ćeš nam doći?

Dodi, brate, već brojimo sate,
cio sokak razpitiva za te.
A ja ne znam, vara li me nada,
ti ćeš doći, s tobom snaja mlada.

II.

M a j k a

Odkad te se zaželila nana,
svaka joj je suza izplakana,
pa sad ćuti, ne može da plače,
samo srdce boluje sve jače.

Ne znam, šta bi, sve me želja peče,
da ne dođeš još za Badnje veče.
Već ti spremam medene kolače,
snaji zlata, da se sobe zrače.

III.

O t a c

Svaki dan mi težak, tmuran bio,
odkad sam te, sinko, izgubio.
Al kad sunce javi se u zori,
sve bih reko, ti si u odori.

Sunce zađe, mene tuga mine,
kad se sjetim, da ćeš doći, sine.
Do Božića dan smo izbrojali
ja i nana i tvoj bratac mali.

IV.

Bratu

Mili brate, ja se brinem za te,
tvoje želje Bog da se pozlate,
da se opet sretni sastanemo
i u suncu kolo povedemo,

da se naša Subotica bieli,
i naš narod da zapjeva cieli,
da oživi naša mila Bačka,
tamburica, pjesma bunjevačka.

Bože mili, tog zla nas obrani,
sretnemo l' se, da budemo strani.
Ja ću bolan na prag sveti stati,
od žalosti gorko zaplakati.

V.

M a j c i

Ah ne plači, mila moja nane,
doniet ću ti stabljiku i grane,
na granama moje krvi cvieće,
novo ljeto, sjajno premaljeće.

Kad se znade, da je krvca vrela,
naša duša ne straši se smjela.
Stare kuće vatra se ne gasi,
dok se čuju bunjevački glasi.

VI.

O t c u

Dragi otče, čuvaru svog stada,
veseli se, evo iznenada
leti sokol sokolicu vodi,
zlatna su joj krila u slobodi.

Bit će dana, svanut će nam zora,
kao tmice nestat će zlotvora.
A iz krvi vruće prolivene
svud će izrast ružice rumene.

VII.

M o j a m a j k a

Jutros rano uranila majka,
moja majka.
Mlado sunce već joj srebri vlasi,
pa je krasi.

Boga moli zabrinuta majka,
moja majka:
»Daj mi, Bože, nedilja da prođe,
da on dođe!

Da mi dođe iz dalekog kraja,
on i snaja,
ko par bilih, lipih golubova
srićnih snova.«

I tad pođe, da po kući radi
sve u nadi,
a iz strave već je praznovjerna
majka smjerna.

THE

AMERICAN

REVIEW

OF

THE

ARTS

AND

LITERATURE

OF

THE

UNITED STATES

OF AMERICA

AND

THE

WEST INDIES

AND

THE

WEST INDIES

AND

THE

WEST INDIES

AND

THE

WEST INDIES

AND

THE

WEST INDIES

AND

THE

WEST INDIES

AND

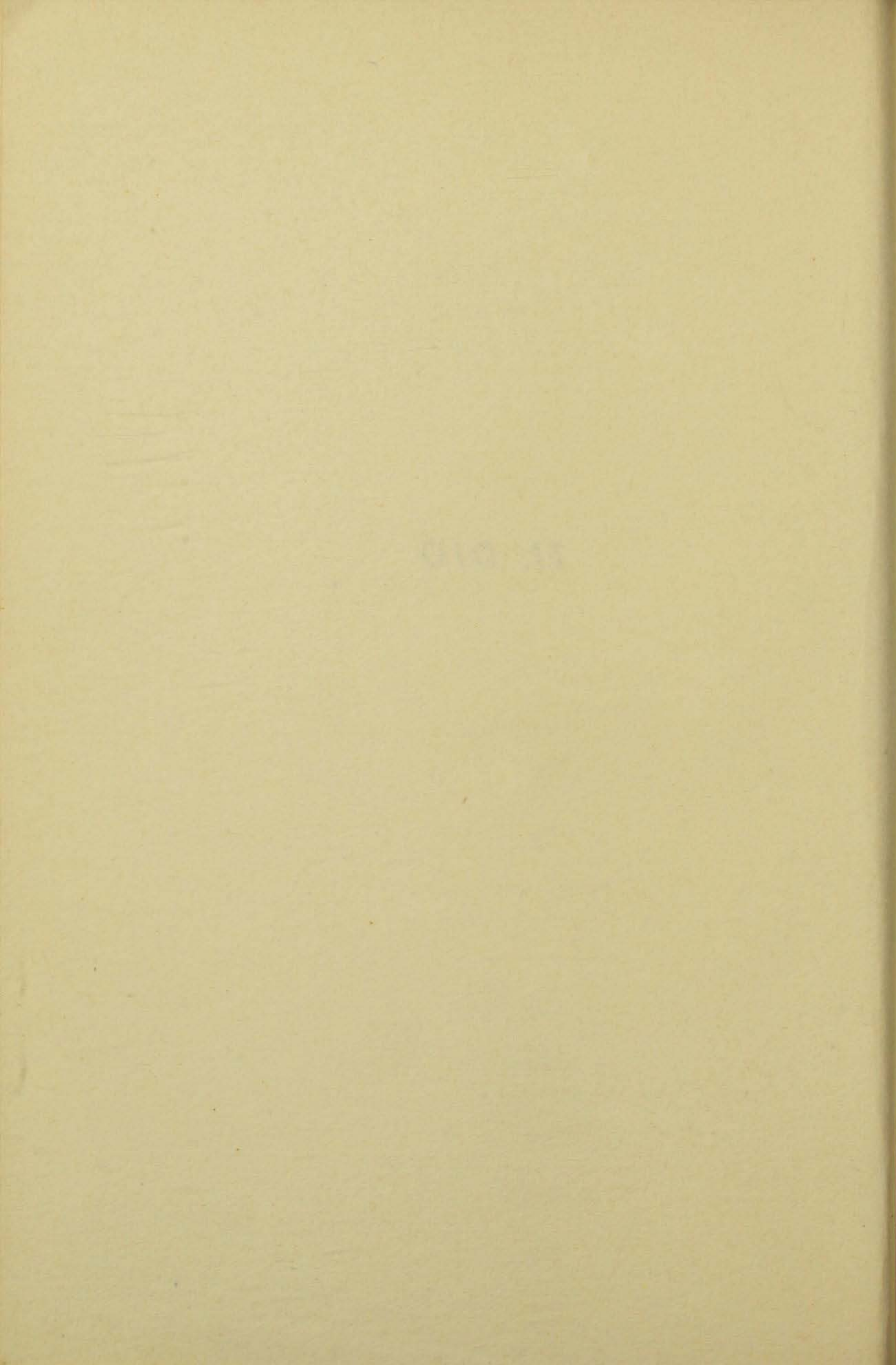
THE

WEST INDIES

AND

THE

II. DIO

U RAVNICAMA MAGLE JESENSKE

II. RAVINICAMA HADLE HERBARIUM

PJESMI

Otvorile se rane,
kaplje krvca vrela
i ko rosa kane
Povrh Tvoga čela.

Oko Tvoje glave
izpleo sam krune
od cvieća i trave
svih mirisa pune.

A Ti uzvišena
Kraljica ideja
šećeš kao žena
sred cvjetnih aleja.

POVRATAK U NOĆI

Kada se vraćam noću umoran kući s rada
sa tvrdim korama kruha pod miškom, koju još stežem,
zadihan koračam tromo kroz uzke sokake grada,
kušam skupiti misli, frazama da ih vežem.

Mjesec se daleko žuri bacajuć zlatne mreže
kroz plave valove sfere. I sestrice sitne zvijezde
zlaćan mu vienac pletu kroz divne večeri svježe,
a našom smrtnom zemljom prohladne sjene jezde.

Mir . . . Svečana tišina ova vraća mi daleke snage.
I sa smrknutog žutog čela posljednje kapljice znoja
uviru u krupne bore. I misô, koja me sjeća na davno
minule drage,
diže me ko svjestnog borca iz teškog krvavog boja.

Utješén misleći dugo zaboravim svaku zlobu.
Uvjeren — i sasvim hladno: »Mi ko potomci raje
znamo samo za patnje, za progone i za rugobu.
Proklete bile nam nade, jer istinu života taje!«
Ah, šta bi sve htjeli ljudi, a šta im sve život daje?!

ELEGIJA

Hladna samoća uvija moju izmučenu dušu
i iskonske boli u grudima svelim.

Stišava se žudnja u dubini vena...

I sve je tako sumorno
i tako gluho,
bez dragih
uspomena.

Sunce na zalazu klizi, i krvavo ga nebo vodi
put naših minulih dana.

Na cvjetovima rose nema.

Ona se iztočila
ko hladni zaborav
na struku
krizantema.

Zvjezde će biti opet sumorne na obzoru, kad se jave,
i mučit će moje nostalgичno sjećanje.

Ah, dragi minuli dane,
hoćeš li se ikada vratiti
na moju željnu mladost
i na zjenice
uplakane?

UOČI BRANJA KUKURUZA

Osvanula zora rana.
Uplakana
drva stoje
kao hvoje.
Kaplje suza
s kukuruza . . .

Iz daljine ljudi žure,
još se tmure.
Tamna čela
nevesela . . .
Svak uzdiše:
»Opet kiše« . . .

»Ovo nije bilo lani . . .«
Neuzbrani
kukuruzi
kao luzi.
»Kol'ko kvara!«
»Bog nas kara.«

DANU NA ZALAZU

Opet je jedan dan krvav i sumoran
na zapadu bliedo utopio lice.
Dobra mu je majka crni pokrov dala
sav posut od svele sitne ljubičice.

Umorna se moja sad zjenica sklapa,
i oči su moje mutnih boja pune.
Jedan dan je prošo, i sjena mu pala
na obližnju šumu i cvjetova krune.

U duši je mojoj ko pokojnik dragi
ostavio boli u smiraju noći . . .
Na krilima mekim dah osjećam blagi,
što uvija mirne duše u samoći.

O danče, da l' znaš, šta si za me bio?
Da l' znaš, što je mladost, što je ushićenje? . . .
Ali vrieme šuti, dan za danom teče . . .
U žilama mojim stišava se vrienje.

TAKO ČESTO OSAMLJEN

Ipak sam tako često osamljen,
i suze mi naviru na zjenice.
U jesen, kad listovi opadaju žuti,
i kad daleko odlaze naše liepe selice.
Iza njih sve ostane pusto, ni pjesma ne čuje se više.
Ljudi su smračeni kao nebo jesensko, kad siva daljina
driema.

I niko se ne smije.
Tek zvonca o vratu sitne janjadi
zvone.
I opet ničega nema.

JUTRO U NAŠIM POLJANAMA

Jutros su kukuruzi osvanuli u magli.
A kad se sunce rodilo, oči su im suzile,
i suze se slile s lista.
One su bile čiste,
one su bile tople
k'o svietle suze
Krista.

I ovi neznani svjetovi, što šume u poljanama,
osjetili su jutro, blaženi zvon duša.
I u njihovim žutim tielima
usahli su jesenski sutoni.
Ponoć je prešla poljanama
i vlažnu doniela zoru.
A jutarnje zvono još zvoni.

A sada vriedni seljaci klipove беру po redu.
Njihova poslušna djeca toware kola stara.
Blješću kukuruzi žuti na suncu, što ih mi je,
blješću, ko zlato da su.
A otac sied i znojan
prekrstio ruke na grudi,
da odahne u tom
času.

GLUHO DOBA

Tišina je . . . Sve već spava,
a u meni
goli život
podrhtava.

Niemi časi . . . Sahat bije.
Pozna jesen
skriva svoje
čarolije.

Dršće duša od tih strava,
jer samoća
drage sjene
dočarava.

Vjetar piri . . . miče granje.
I sve liči
na samrtno
izdisanje.

KAD ZALAZI SUNCE

Željan sam sunca . . .

Na susjednoj kući vidim, gdje se smieši
mili lik mu ko sjen djevojčice mlade,
što s večeri nudi prolazniku cvieće.
I ta želja nikad da mi srdce mine.

Kad mu gledam lice na pločama gladkim,
kako se ogleda ljubkim smieškom sladkim
i zalazi negdje. Dan odvodi sobom,
koji mi se nikad više vratit ne će.

Zatim kad se svuda spusti suton sivi,
i dah moje duše zaogrne plaštom,
ja snivam o sreći, što teče kraj mene,
a ne znam je tužan dočarati maštom.

PJESNIK

Sjedio je svake večeri
ko hladna sjena života.
Nepomičan, miran, neugledan
na obali jezera mutnog.
Daleko se njihalo klasje,
mirisale su lipe stare.
Umuklo je lajanje pasa,
i nestalo je smutnje,
i nestalo je uzdaha
zloslutnog.

Odronila se jedna zvijezda
sa mirnog nebeskog svoda
i pala je negdje na drugom kraju
nepoznatog mističnog svieta.
Od zlata zasjala je voda.
I lovac na mirne zvijezde
ulovio je bljesak sjajni
na obali zanosa
i smirenja.

U POZNU JESEN

Sve je bono.
Monotono
šapću grane.
Svaka čeka
izdaleka,
noć da pane.

Grakću vrane
razštrkane
u poljani.
Pozne ure ...
pa se žure
ljudi znani.

»Hu ... u! ... al' je zima
sirotima,«
putem zbore ...
Polja pusta,
njima usta
ne govore ...

KRIZANTEME

SUSRET

Danas ste prošli kraj mene i baciste pogled jedan,
ko u staru škrinju na ulazu Božjeg hrama
što spuštaju skromni darak sa srcem punim plama
drhtave ljudske ruke uz zveket gvožđa ledan.

Ah, kako ste bili gordi ko boginja noći plave
u halji od svježeg cvieća i mirnim zviezdama u kosi.
Vjerovah vašoj ljepoti, jer duša vam snove nosi
sa osmjehom blagog lica i viencima oko glave.

A kad ste nestali daleko, čuo sam bahat smrti
i jesenje šuštanje lišća. Miris uvele trave
napunio je moju dušu ponoću ledene strave ...
I u vlažnoj jesenskoj noći čuo se bahat smrti.

SJEĆANJE . . .

Nebo je bilo vedro, na dan, kad smo se sreli,
i večer blaga sva.
Željno smo pružili ruke, ko da smo nešto htjeli,
ko cvieta uzbrana dva.

Polja su bila mirna na dan, kad smo se sreli,
i blažen je bio sviet.
Zanosni mirisi bjehu pakosni, ko djeca smjeli,
bio im veseo liet.

I zalud se sjećam sada na dan, kad smo se sreli,
uzbranih cvjetova ti':
kad su ravnima zlatnim šareni cvjetovi sveli,
i kad smo sveli mi.

SAN

Rumene su ruže u njezinoj kosi
izpletene s puno poezije, bola.
Na njedrima čistim biele ruže nosi,
oko glave ima vienac oreola.

Oči su joj pune rubinova sjaja
i mekane slutnje izpod trepavica,
koje čeznu s bolom pune uzdisaja
i tonu u rumen djevojačkog lica.

U pogledu njenu pitanje se krije,
kuda ide mladost? Gdje će ona biti,
kad uvenu s grudi ove ruže dvie,
kad odpočne sudba sjaj rubina piti?

Rumene se ruže u svilenoj kosi
i spokojna svaka razvila je late
izpletene čežnjom, rumen lica nosi,
i svakoja ruža podsjeća me na Te.

POPODNEVNE ELEGIJE

Sjećanje mило, sjećanje bono,
dah je utono.
O, sladki dani, минuli dani! ...
Suzo, ne kani.

Cvjetovi mili, cvjetovi bieli,
oh, neveseli
venu u vazi, u vazi dana
ko mladost rana.

Ah, zašto šute i zašto venu?
Za uspomenu.
Sjećanje mило, uzdasi bolni! ...
... Tišina ...
zvoni, zvoni ...

PUPOLJCI

I.

Mladost moja
u očima suzi,
radost moja
topi se u tuzi.

Cviece moje
svelo je bez rose,
srđce moje
bliže grobu nose.

II.

Uvele su prve ruže,
ruže mladosti,
uvele su, za mnoom tuže
moje radosti.

I što osta još iz dana,
još iz dana dragi',
to su sjene suhih grana
i uzdasi blagi...

III.

I došlo je boli vrijeme
mojoj mladosti:
zbogom, liepe krizanteme,
sladke radosti.

Zbogom, nado, zbogom, maju!
Jesen skriva nas,
a u bolnom uzdisaju
naš se gubi glas . . .

IV.

Kad s' zadubim u milote,
da mi nije nikad svanut;
liepa mis'o uzdah ote
pa ne mogu ni uzdanut.

Sve je varka oko mene:
biser, zlato, novac, svila.
U grudima nada vene,
ko da nikad nije bila.

PJESMA O BOLOVIMA

Bolovi . . .

Čežnje su usahle u bliedo moje lice,
A krvave zjenice
upale su.

Polako venem i sve mislim na Te.

A tamo daleko

i Ti veneš

i Ti patiš.

Oh, kad bi htio Gospod
skratiti nesretne sate!

Kako bih bio zahvalan!

Gospodine,

smiluj se na nas.

Mi smo ti skrivili ko zločesta djeca,
ko mali šareni leptiri.

Oprosti nam.

Sad naše srdce jeca,
plače.

U bezkraj se naša ljubav širi,
duše se naše slivaju
i postaju sve jače.

Bolovi . . .

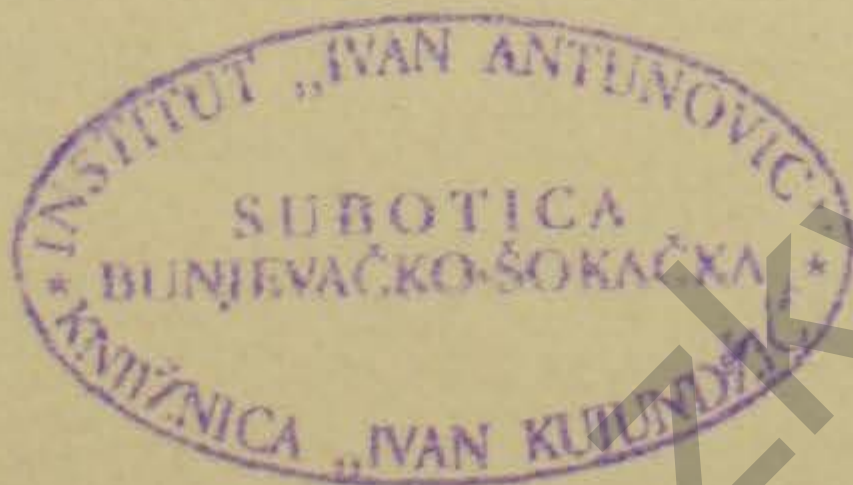
Danas budite slađi nego juče.

Zjenice neka se svietle
i svaka im suza neka je
čista.

Jutros sam veseo bio; slušao sam pietle
baš ko na selu.

A na koljenima držao sam pismo
i štio sam tvoje rieči:

»Mnogo Te voli
i misli na Te
tvoja,
i samo tvoja
Krista.«

SADRŽAJ

I. dio

Tuga za izgubljenom zemljom

Zbogom draga zemljo	7
Na razstanku	8
Draga moja zemljo	9
Zar bih ikada mogao zaboraviti?	10
Bačko...	11
Sjećanje na zavičaj	12
Drugovima daleko od rodnoga kraja	13
Vitrenjača	14

Dragi rodovi moji

Majko	19
Tamburica kad zaplače	20
Pismo nije stiglo...	21
Pitala me majka...	22
Otac	23
U otčevu domu	24
Sitni stihovi — Brat	25
Majka	26
Otac	27
Bratu	28
Majci	29
Otcu	30
Moja majka	31

II. dio

U ravnicama magle jesenske

Pjesmi	37
Povratak u noći	38
Elegija	39
Uoči branja kukuruza	40
Danu na zalazu	41
Tako često osamljen	42
Jutro u našim poljanama	43

Gluho doba	44
Kad zalazi sunce	45
Pjesnik	46
U poznu jesen	47

K r i z a n t e m e

Susret	51
Sjećanje	52
San	53
Popodnevne elegije	54
Pupoljci I.	55
II.	56
III.	57
IV.	58
Pjesma o bolovima	59

JAKOV KOPILOVIĆ
DALEKO OD ZAVIČAJA
PJESME

NAKLADA DRUŽTVA BAČKIH HRVATA
ZAGREB 1944.

